

MŮJ NEJMLADŠÍ STUDENT

Stanislav Komenda

Možná bych to měl nechat zapsat do Guinnessovy knihy rekordů. Alespoň se o to pokusit. Jenomže já jsem člověk skromný, jakékoliv vytahování se a chlubení je mi cizí – takže se omezím jenom na tohle stručné sdělení.

Byl pátek, v dobách mého dětství čas půstu od masa a v nynějších dobách mého stařešinství čas přednášek pro studenty distančního programu. Abych byl přesnější – šlo o studenty výhradně ženského pohlaví, tedy o studentky.

Poté, co jsme se navzájem křesťansky pozdravili, já odložil svou hůl a ony své úsměvy, zahájil jsem výuku svým obvyklým vyhrožováním, že student, který si ani nezaopatřil studijní literaturu a spoléhá se, že můj předmět absolvuje na základě svých (nebo dokonce cizích, od sousedky vypůjčených) poznámek, se krutě mylí a měl by už nyní uvažovat o předčasném ukončení studia. Po tomto věcném úvodu z mé strany následovalo obvyklé skřípění zubů ze strany studentek, jen tu a tam přerušované tichým kvílením ze vzdálenějších horních lavic. Jedna z nich propadla zoufalství natolik, že se odhodlala položit mi osudovou otázku: *“A co mám, proboha dělat, pane profesore, když tomu, co jste do svých skript napsal, vůbec nerozumím? Při čtení těch vzorců mám dojem, že mě nutíte číst mandarínskou čínštinu! Dřív bych se naučila nazpaměť telefonní seznam poštovního obvodu Olomouc než tohle!”*

Tichým hlasem jsem se pokusil dívku uklidnit prohlášením, že od ní vůbec nepožaduji, aby se cokoliv učila nazpaměť. Že od ní pouze očekávám, že předkládanou tematiku *pochopí* a dokáže pomocí pochopeného něco spočítat. Sotva jsem dokončil větu, rozvzlykaly se i její sousedky, mnohohlasně protestující – že nutit je, aby něco podobného pochopily, je daleko větší surovost, než po nich chtít, aby se tomu naučily nazpaměť.

Tohle byl pro mne důvod k zamyšlení o rozdílnosti lidských povah. Já mám už odmalička zkušenost, že čemu nerozumím, to se nazpaměť nikdy nenaučím. Dívčí mysl zřejmě funguje jinak.

Pak jsem přešel na mezilidsky komunikačně bezpečnější pole pravidel počtu pravděpodobnosti. Právě jsem definoval koncept *náhodné veličiny a jejího rozdělení pravděpodobností*, když se z nejdříve položené lavice vpravo ozvalo cosi jako nevrlý protest. Jsem zvyklý se svými studenty během výkladu komunikovat a dost často je k tomu sám povzbuzuji. I teď jsem požádal o přesnější formulaci námitky, abych mohl svůj výklad zpřesnit a podle potřeby doplnit.

Ovzduší zaplnily zjevné rozpaky. Obrátil jsem se teď naprosto cíleně k onomu místu, odkud protest zazněl, a vyzval k odpovědi.

Po dramatické pauze povstala v horní lavici mladá dáma, pravíc: *“Promiňte, to jsme byli my.”* Vzhledem k tomu, že v té lavici stála sama, zdál se mi ten plurál nepatřičný. A naznačil jsem, že bych rád došel vysvětlení.

Vzápětí nato došla trpělivost dalšímu účastníku našeho malého dramatu. Na lavici, jejíž povrch byl doposud mimo můj dohled, se rozkřičelo dítě věkové kategorie, s jejíž školní, a tím spíše vysokoškolní docházkou zákon nepočítá. Jeho matka a momentálně má studentka vysvětlovala, že šestitýdenního kluka neměla komu svěřit – a protože moje biostatistické požadavky nejsou příliš k rozeznání od výhrůžek, netroufla si absentovat a hoča vzala s sebou. Vlastně to mohu říct – rozhodla se svěřit ho mému pedagogickému umění.

Potom odešla, aby synka nakojila a já začal s další výukou. Lekce byla tříhodinová. Po svém návratu hoch i jeho matka sledovali můj výklad pozorně, už bez jakýchkoli protestů. Dokonce jsem měl dojem, že se atmosféra posluchárny jako by malounko zlidštila. A já budu až do konce semestru zvědav, zdali se můj nejmladší student dostaví taky pro zápočet.